

PADOMES ATZINUMS**2006. gada 14. marts****par atjaunināto Vācijas stabilitātes programmu 2005. — 2009. gadam**

(2006/C 82/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 3. punktu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

apspriedusies ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU:

- (1) 2006. gada 14. martā Padome izskatīja Vācijas atjaunināto stabilitātes programmu.
- (2) IKP pieaugums Vācijā pēdējo desmit gadu laikā bijis 1,4 % gadā, kas atpalcē no vidējā eiro zonas rādītāja par vairāk nekā 0,5 procentu punktiem. Visa šī perioda laikā izaugsmes potenciāls ir pastāvīgi samazinājies. Ekonomikas aktivitātes pamatā bija lielais eksporta īpatsvars, taču to kavēja kūtis pieprasījums iekšzemē. Pēc ilga stagnācijas posma desmitgades sākumā, īsu laiku 2000. gadā un arī 2004. gadā pieprasījums un reālais IKP sasniedza augstākos rādītājus, taču pēc tam atkal samazinājās. Tā kā arī jaunu darba vietu radīšana bija ierobežota, bezdarba līmenis pieauga līdz 9,5 % no darbaspēka kopējā apjoma. 2005. gadā ceturto gadu pēc kārtas vispārējās valdības deficīts pārsniedza Līgumā noteikto atsaucē vērtību 3 % apmērā no IKP. Valsts parāds, kas 1991. gadā bija tuvu 40 % no IKP, kopš 2002. gada ir pārsniedzis Līgumā noteikto atsaucē vērtību — 60 % no IKP.
- (3) 2003. gada 21. janvārī Padome lēma, ka Vācijā ir pārmērīgs budžeta deficīts, un, pamatojoties uz 104. panta 7. punktu, ieteica pārmērīgo budžeta deficītu novērst līdz 2004. gadam. Komisija savā 2004. gada decembra Paziņojumā Padomei par "Vācijas un Francijas situāciju saistībā ar to pienākumiem saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru pēc Tiesas sprieduma" secināja, ka 2005. gads būtu uzskatāms par atbilstīgu pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas termiņu. 2005. gada janvārī Padome piekrita šim viedoklim. 2006. gada 14. martā Padome nolēma saskaņā ar 104. panta 9. punktu brīdināt Vāciju, ka tai līdz 2007. gadam jāveic pasākumi, lai novērstu pārmērīgo budžeta deficītu. Savā 2005. gada 17. februāra atzinumā par 2004. gada decembrī atjaunināto stabilitātes programmu laikposmam no 2004. līdz 2008. gadam Padome aicināja Vāciju veikt visu nepieciešamo, lai nodrošinātu pārmērīga budžeta deficīta novēršanu 2005. gadā; īstenot budžeta korekcijas turpmākajos gados pēc 2005. gada un veikt vajadzīgās darbības strukturālā ziņā, lai programmas laikposma beigās panāktu budžeta stāvokli, kas ir tuvu līdzsvaram; turpināt īstenot strukturālās reformas, lai turpmāk uzlabotu valsts finanšu stāvokļa stabilitāti ilgtermiņā, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpes sistēmu.
- (4) Saskaņā ar Eiropas Kopienas Statistikas biroja sniegtajiem datiem vispārējās valdības deficīts Vācijā 2005. gadā sasniedza 3,3 % no IKP. Šie dati, kuru precizitāte vēl ir jānovērtē, ir balstīti uz Vācijas provizorisko ziņojumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 3605/93, ko Vācija iesniedza Komisijai 2006. gada 24. februārī. Iepriekšējā atjauninātajā stabilitātes programmā 2005. gadam bija izvirzīts mērķis 2,9 % no IKP.

(¹) OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp. Regula grozīta ar Regulu (EK) Nr. 1055/2005 (OV L 174, 7.7.2005., 1. lpp.). Šajā tekstā minētie dokumenti ir pieejami šādā interneta vietnē:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (5) Vācijas atjauninātā stabilitātes programma tika iesniegta 2006. gada 22. februārī. Programma attiecas uz laikposmu no 2005. līdz 2009. gadam. Programma kopumā atbilst jaunajā rīcības kodeksā⁽¹⁾ dotajam stabilitātes un konverģences programmas struktūras paraugam.
- (6) Programmas pamatā esošais makroekonomikas scenārijs paredz, ka IKP reāli pieaugs no 0,9 % 2005. gadā līdz 1,4 % 2006. gadā līdz ar iekšzemes pieprasījuma pieaugumu. Pēc samazinājuma līdz 1 % 2007. gadā paredzams, ka pēc tam izaugsme atkal turpināsies, laikposmā no 2005. līdz 2009. gadam sasniedzot vidējo pieaugumu 1,5 %. Šādu izaugsmes raksturu ietekmē politiskie uzstādījumi, par kuriem vienojusies jaunā koalīcijas valdība. Ņemot vērā pašlaik pieejamo informāciju, atsaucis scenārijs šķiet ticams, tomēr tas var būt mazliet labvēlīgs programmas pēdējos gados. Programmas prognozes attiecībā uz inflāciju šķiet reālistiskas.
- (7) Galvenais programmā norādītais vidēja termiņa budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt valsts finanšu stāvokļa noturīgumu ilgtermiņā. Lai to panāktu, programmā ierosināts turpināt budžeta konsolidāciju, vienlaikus uzlabojot apstākļus izaugsmei un nodarbinātībai. Programmā paredzēts pārmērīgo budžeta deficītu novērst līdz 2007. gadam. Konkrēti, attiecībā uz 2006. un 2007. gadu, atjauninātajā programmā nominālais deficīts tiek plānots attiecīgi 3,3 % un 2,5 % no IKP. Paredzēts, ka pēc tam deficīts gadā samazināsies par 0,5 procentu punktiem no IKP, līdz 2009. gadā sasnies 1,5 % no IKP. Budžeta korekcija balstās gan uz ieņēmumiem, gan izdevumiem. Programmā par konsolidācijas stratēģijas būtiskāko elementu noteikts sociālo izdevumu ierobežojums. Ieņēmumu daļā nodokļu daļas palielinājumu lielā mērā kompensē sociālo iemaksu daļas samazinājums. Paredzams, ka valsts ieguldījumu daļa IKP paliks nemainīga. Salīdzinājumā ar iepriekšējo atjaunināto programmu korekcijas programma lielos vilcienos ir palikusi nemainīga. Tomēr tiek plānots, ka deficīta procentuālā vērtība katru gadu būs par 0,5 procentu punktiem (noapaļojot) augstāka nekā paredzēts iepriekšējā atjauninātajā programmā, bet 2006. gadā — pat vairāk.
- (8) Saskaņā ar programmu pārmērīgā budžeta deficīta novēršana līdz 2007. gadam ietver strukturālās bilances (t.i., cikliski koriģētas bilances, atskaitot vienreizējus un citus pagaidu pasākumus) uzlabojumu kopumā par vairāk nekā vienu procentu punktu laikposmā no 2005. līdz 2007. gadam, koncentrēti 2007. gadā. Paredzēts, ka programmas darbības laikā strukturālā bilance, kas aprēķināta saskaņā ar kopīgi saskaņoto metodiku, ik gadus vidēji uzlabosies par aptuveni 0,5 % no IKP, tomēr 2008. un 2009. gadā uzlabojums būs nedaudz mazāks. Programmā izvirzīts vidēja termiņa mērķis budžeta stāvoklī panākt līdzsvaru strukturālā ziņā, tomēr to neplāno sasniegt programmas darbības laikā. Tā kā šis vidējais termiņa mērķis ir augstāks par obligāto kritēriju (lēsts kā deficīts apmēram 1,75 % apmērā no IKP), tā sasniegšana nodrošinātu drošības rezervi pret pārmērīga budžeta deficīta rašanos. Programmas vidējais termiņa mērķis ir saskaņā ar mērķi, kas norādīts eiro zonas un VKM II dalībvalstīm Stabilitātes un izaugsmes paktā un rīcības kodeksā, un ir mazliet augstāks, nekā to izsaka parāda procentuālā vērtība un vidējais potenciālā ražošanas apjoma pieaugums ilgtermiņā.
- (9) Attiecībā uz 2006. gadu riski budžeta izpildes rezultātam šķiet līdzsvaroti. Taču, sākot ar 2007. gadu, budžeta izpildes rezultāts varētu būt sliktāks, nekā paredzēts programmā. Sociālo izdevumu ierobežojums, kas programmā nav izklāstīts pilnībā, bet kam paredzēta būtiska loma budžeta korekcijā, ir atkarīgs no stingras plānu īstenošanas. Sociālie izdevumi bijuši viens no galvenajiem faktoriem, kas bija pamatā budžeta mērķu pārkāpšanai salīdzinājumā ar iepriekšējām programmām. Budžeta mērķi tiktu apdraudēti, ja plānotais sociālo iemaksu atvieglojums tiktu pilnībā īstenots, bet netiktu sasniegti attiecīgie izdevumu mērķi. Turklāt nepietiekama izaugsme varētu izraisīt nepietiekamus ieņēmumus, ko varētu būt grūti kompensēt, tālāk samazinot izdevumus, lai saglabātu plānoto deficīta procentuālo vērtību. Programmā paredzēta arī uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas reforma, kas jāveic līdz 2008. gadam, kā arī reforma veselības un ilgtermiņa aprūpes apdrošināšanas jomā, kurām, ja tās netiks pilnībā finansētas, kā paredzēts programmā, īstermiņā var būt negatīva ietekme uz deficītu.
- (10) Ņemot vērā šo riska novērtējumu, programmā paredzētais budžeta stāvoklis šķiet saskanīgs ar pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu līdz 2007. gadam. Tomēr šķiet, ka līdz programmas laikposma priekšpēdējam gadam tas nenodrošina pietiekamu drošības rezervi pret to, ka parastu makroekonomisku svārstību rezultātā var tikt pārsniegta deficīta robežvērtība — 3 % no IKP. Koriģēšanas temps

⁽¹⁾ Tāpat kā iepriekšējos gados, atjauninātajā programmā iekļauti vienīgi noapaļoti dati un vietumis darbības laika vidējie dati attiecībā uz programmas darbības laika pēdējiem gadiem. Programmā nav visu obligāto datu un nav iekļauti visi fakultatīvie dati, ko paredz jaunais rīcības kodekss (īpaši trūkst datu par bezdarbu, nozaru bilancēm un nodokļu ieņēmumu sadalījumu).

attiecībā uz programmā norādīto vidēja termiņa mērķi gados pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas kopumā atbilst Stabilitātes un izaugsmes paktam, kurā noteikts, ka eiro zonas un VKM II dalībvalstīm kritērijam jābūt strukturālās bilances gada uzlabojumam 0,5 % apmērā no IKP un ka korekcijai jābūt lielākai ekonomiski labvēlīgā laikposmā un tā varētu būt mazāka ekonomiski nelabvēlīgā laikposmā.

- (11) Tiek lēsts, ka parāda procentuālā vērtība 2005. gadā sasniedza 67,5 % no IKP, kas pārsniedz Līgumā noteikto atsauces vērtību — 60 % no IKP. Programmā paredzēts, ka parāda procentuālā vērtība 2006. gadā pieaugs līdz 69 % no IKP (noapaļojot), bet pēc tam samazināsies, līdz programmas perioda beigās sasnies 67 %. Parāda procentuālās vērtības tendence varētu izrādīties mazāk labvēlīga, nekā prognozēts programmā, ņemot vērā iepriekš minētos riskus, kas apdraud budžeta mērķus. Ņemot vērā riska novērtējumu, parāda procentuālās attiecības samazināšanās, tuvinoties atsauces vērtībai, varētu izrādīties nepietiekama.
- (12) Attiecībā uz valsts finanšu stabilitāti Vācijā, šķiet, pastāv vidējs risks, kura pamatā ir prognozētās budžeta izmaksas saistībā ar sabiedrības novecošanos⁽¹⁾. Iepriekšējos gados veiktās strukturālās reformas, un jo īpaši pensiju reforma, ir palīdzējušas ierobežot turpmāku valsts izdevumu pieaugumu. Ņemot vērā to, ka valsts parāda kopējais pašlaik pārsniedz Līgumā noteikto atsauces vērtību — 60 % no IKP –, kā arī to, ka pašlaik ir augsts strukturālais deficīts, programmas darbības laikā nepieciešams apņēmīgi īstenot stingru budžeta konsolidāciju, lai mazinātu risku ilgtermiņa stabilitātei.
- (13) Plānotie pasākumi valsts finanšu jomā kopumā atbilst vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņiem, kas iekļautas integrētajās pamatnostādņēs laikposmam no 2005. līdz 2008. gadam. Konkrēti, Vācijas plāno īstenot virkni strukturālu reformu, lai uzlabotu valsts finanšu stabilitāti vidēja termiņā un ilgtermiņā. Ja izdevumu ierobežojums sociālā nodrošinājuma sistēmās tiks īstenots kā plānots, valsts izdevumu struktūra būs labvēlīgāka izaugsmi veicinošām kategorijām saskaņā ar Lisabonas stratēģiju.
- (14) Vācijas Valsts reformu programmā, ko tā 2005. gada 7. decembrī iesniedza saistībā ar atjaunoto Lisabonas stratēģiju izaugsmei un nodarbinātībai, noteiktas sešas galvenās darbības jomas: zināšanu sabiedrība, tirgus darbība un konkurētspēja, uzņēmējdarbības vide, valsts finanšu stabilitāte (tostarp noturīgu izaugsmi un sociālo nodrošinājumu), ekoloģiskie jauninājumi un darba tirgus pārorientācija. Kopumā stabilitātes programmā paredzētie pasākumi valsts finanšu jomā atbilst Valsts reformu programmā paredzētajām darbībām. Valsts reformu programmā ietvertu darbību ietekme uz budžetu ir plašos vilcienos atspoguļota stabilitātes programmas budžeta prognozēs. Papildus valsts reformu programmā ietvertajam stabilitātes programmā kā daļa no federālās sistēmas reformas paredzēts, ka iespējamās sankcijas, kas var tikt uzliktas saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, tiktu saskaņā ar noteikto sadalītas starp dažādiem pārvaldes līmeņiem. Tas tiktu iekļauts Vācijas Konstitūcijā.

Ņemot vērā iepriekš minēto novērtējumu, Padome pauž gandarījumu par valdības noteikto prioritāti budžeta konsolidācijai, kā izklāstīts programmā, taču norāda, ka ar budžeta mērķu sasniegšanu un valsts finanšu stabilitāti ilgtermiņā ir saistīti riski. Ņemot vērā arī Padomes 14. marta lēmumu saskaņā ar Līguma 104. panta 9. punktu, Padome aicina Vāciju:

- nodrošināt plānoto strukturālo korekciju 2006. un 2007. gadā kopumā par vismaz vienu procentu punktu, kas ticamā un noturīgā veidā panāktu, ka vēlākais 2007. gadā vispārējās valdības deficīts būtu mazāks par 3 % no IKP;
- īsā laikā sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi, īstenojot samazinājumu strukturālajā bilancē vismaz par 0,5 procentu punktiem gadā pēc tam, kad būs novērsts pārmērīgais budžeta deficīts, šajā nolūkā stingri īstenojot plānoto izdevumu ierobežojumu, lai varētu nodrošināt plānoto sociālo iemaksu atvieglojumu, un nodrošinot, ka izsludinātā uzņēmumu ienākuma nodokļa reforma neapdraud plānoto fiskālo konsolidāciju;
- īstenot plānus reformēt federālo sistēmu, lai uzlabotu budžeta sistēmu un tādējādi veicinātu to, ka tiek nodrošināta budžeta mērķu sasniegšana visos valsts pārvaldes līmeņos

(¹) Papildu informācija par ilgtermiņa stabilitāti pieejama Komisijas dienestu veiktajā programmas tehniskajā novērtējumā (http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm).

Galveno makroekonomisko un budžeta prognožu salīdzinājums

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Reālais IKP (% izmaiņas)	SP 2006. g. feb.	1,6	0,9	1,5	1	1,75	1,75
	KOM 2005. g. nov. ⁽⁶⁾	1,6	0,8	1,2	1,6	—	—
	SP 2004. g. dec.	1,8	1,7	1,75	2	—	—
SPCI inflācija (%)	SP 2006. g. feb.	—	—	—	—	—	—
	KOM 2005. g. nov.	1,8	2,0	1,6	1,1	—	—
	SP 2004. g. dec.	—	—	—	—	—	—
Ražošanas apjoma starpība (% no iespējamā IKP)	SP 2006. g. feb. ⁽¹⁾	- 0,6	- 0,9	- 0,7	- 1,1	- 0,7	- 0,4
	KOM 2005. g. nov. ⁽⁵⁾	- 0,6	- 0,9	- 0,8	- 0,4	—	—
	SP 2004. g. dec. ⁽¹⁾	- 1,2	- 0,9	- 0,7	- 0,3	- 0,0	—
Vispārējās valdības bilance (% no IKP)	SP 2006. g. feb.	- 3,7	- 3,3	- 3,3	- 2,5	- 2	- 1,5
	KOM 2005. g. nov.	- 3,7	- 3,9	- 3,7	- 3,3	—	—
	SP 2004. g. dec.	- 3,75	- 2,9	- 2,5	- 2	- 1,5	—
Primārā bilance (% no IKP)	SP 2006. g. feb.	- 0,8	- 0,5	- 0,5	0,5	1,25	1,5
	KOM 2005. g. nov.	- 0,8	- 0,9	- 0,9	- 0,4	—	—
	SP 2004. g. dec.	- 0,5	0	0,5	1,5	2	—
Cikliski koriģētā bilance (% no IKP)	SP 2006. g. feb. ⁽¹⁾	- 3,4	- 2,9	- 2,9	- 1,8	- 1,5	- 1,1
	KOM 2005. g. nov.	- 3,3	- 3,2	- 3,2	- 3,0	—	—
	SP 2004. g. dec. ⁽¹⁾	- 3,0	- 2,4	- 1,9	- 1,6	- 1,3	—
Strukturālā bilance ⁽²⁾ (% no IKP)	SP 2006. g. feb. ⁽³⁾	- 3,4	- 3,0	- 2,9	- 1,8	- 1,5	- 1,1
	KOM 2005. g. nov. ⁽⁴⁾	- 3,3	- 3,2	- 3,2	- 3,0	—	—
	SP 2004. g. dec.	—	—	—	—	—	—
Valdības bruto parāds (% no IKP)	SP 2006. g. feb.	65,5	67,5	69	68,5	68	67
	KOM 2005. g. nov. ⁽⁷⁾	66,4	68,6	70,0	71,4	—	—
	SP 2004. g. dec.	65,5	66	66	65,5	65	—

Piezīmes:

⁽¹⁾ Komisijas dienestu aprēķini, pamatojoties uz programmā iekļauto informāciju.

⁽²⁾ Cikliski koriģētā bilance (kā norādīta iepriekšējās rindās), izņemot vienreizējus un citus pagaidu pasākumus.

⁽³⁾ Vienreizēji un citi pagaidu pasākumi, kas ņemti no programmas (0,1% no IKP 2005. gadā).

⁽⁴⁾ Vienreizēji un citi pagaidu pasākumi saskaņā ar Komisijas dienestu 2005. gada rudens prognozēm.

⁽⁵⁾ Pamatojoties uz paredzamo potenciālo izaugsmi laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam attiecīgi 1,1%, 1,1%, 1,1% un 1,2% apmērā.

⁽⁶⁾ Saskaņā ar pirmajām aplēsēm 2005. gadā pieaugums bija 0,9%. Komisijas dienestu 2006. gada 21. februāra starpposma prognozēs 2006. gadā pieaugums paredzēts 1,5%.

⁽⁷⁾ Procentuālo vērtību aprēķināja, izmantojot IKP datu rindas ar veco metodi ņemt vērā FISIM (finanšu starpniecības pakalpojumus, mērot netieši), tādēļ dati nav tieši salīdzināmi.

Avoti:

Stabilitātes programma (SP); Komisijas dienestu 2005. gada rudens ekonomikas prognozes (KOM), pamatojoties uz nemainīgu politiku, pirms jaunā valdība uzsāka darbu 2005. gada novembrī; Komisijas dienestu aprēķini.